

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.013.01.2015

P/15/023

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/15/023 – Promocja gospodarcza Polski w latach 2010 – 2015

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze.

Kontrolerzy

Zdzisław Szafrński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 97024 z dnia 8.10.2015 r.

Oskar Zadrejko, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 97084 z dnia 8.12.2015 r.

Jednostka kontrolowana

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze, ul. Podgórna 7, 65-057 Zielona Góra (dalej: *Urząd*)

Kierownik jednostki kontrolowanej

Pani Elżbieta Anna Polak, od 29.11.2010 r. Marszałek Województwa Lubuskiego (dalej: *Marszałek*). Do 28.11.2010 r. Marszałkiem był Pan Marcin Jabłoński.

(dowód: akta kontroli, str. 1-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Urząd realizował wiele działań promujących gospodarkę regionu, jako miejsca atrakcyjnego dla bezpośrednich inwestycji zagranicznych, takich jak: prezentacja oferty inwestycyjnej regionu na stronie internetowej, publikacja i dystrybucja broszur informacyjnych dotyczących potencjału gospodarczego województwa, przygotowana oferta terenów inwestycyjnych będąca wynikiem współpracy z samorządami gminnymi. Elementy programowania i planowania zadań z zakresu promocji gospodarczej Urząd Marszałkowski zawarł w kilku dokumentach strategicznych (Lubuska Strategia Rozwoju Turystyki na lata 2006-2013, - Program Rozwoju Lubuskiej Turystyki na lata 2014-2020, - Program Rozwoju Lubuskiego Winiarstwa na lata 2012 -2022, Plan Komunikacji i Promocji Województwa Lubuskiego), przy czym dokumenty te skupiały się w głównej mierze na promocji marki województwa i jego walorów turystycznych. W Urzędzie nie powstał odrębny dla promocji gospodarczej dokument strategiczny, który obejmowałby planowanie promocji w perspektywie wieloletniej oraz definiowałby obszary działań i narzędzia promocji.

Informacje o potencjale gospodarczym województwa, strukturze gospodarczej, najlepszych dla regionu branżach i rynkach Urząd gromadził i aktualizował na podstawie własnej dokumentacji oraz zleczanych analiz i opracowań, sporządzanych przez podmioty zewnętrzne.

Wydział Przedsiębiorczości w Departamencie Infrastruktury i Komunikacji, dla którego przewidziano działania z zakresu promocji gospodarczej, zrealizował szereg zadań promocyjnych w regionie (konkursy branżowe i współpraca z lokalnym otoczeniem biznesu), w kraju i za granicą (udział w targach branżowych, spotkaniach, realizacja misji krajowych i zagranicznych). W Wydziale funkcjonowało Centrum Obsługi Inwestora, jak i Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera, które powołano w celu

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

tworzenia i udostępniania regionalnych ofert inwestycyjnych. Poza działaniami Wydziału Przedsiębiorczości promocja gospodarcza realizowana była przez inne departamenty Urzędu, w ramach obszarów ich działalności (m.in. promocja turystyki lub produktów regionalnych). Działania te realizowane były odrębnie przez departamenty bez koordynacji w skali Urzędu.

Środki finansowe na działania promocyjne (5.179,4 tys. zł²), zrealizowane przez Wydział Przedsiębiorczości, wydatkowane zgodnie z planem, zapewniały realizację zaplanowanych zadań.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Działania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze dotyczące promocji gospodarczej

W Regulaminie organizacyjnym Urzędu zadania dotyczące promocji gospodarczej przypisano Departamentowi Rozwoju Regionalnego i Współpracy Zagranicznej³ nadzorowanemu przez Marszałka Województwa (w ramach Departamentu funkcjonuje Wydział Współpracy Międzynarodowej) oraz Departamentowi Infrastruktury i Komunikacji⁴ nadzorowanemu przez Członka Zarządu Województwa (w ramach Departamentu funkcjonuje Wydział Przedsiębiorczości z kierownikiem Wydziału oraz głównym specjalistą zatrudnioną na stanowisku ds. promocji gospodarczej). Ponadto w ramach Urzędu funkcjonuje zamiejscowa komórka organizacyjna – Biuro Regionalne Województwa Lubuskiego z siedzibą w Brukseli (działające w ramach Departamentu Rozwoju Regionalnego i Współpracy Zagranicznej).

(dowód: akta kontroli, str. 165-188)

W kraju działalność promocyjną prowadzą m. in. następujące podmioty finansujące tę działalność ze środków publicznych: Ministerstwo Gospodarki (MG), Ministerstwo Spraw Zagranicznych (MSZ), Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych SA (PALiIZ), Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP), Polska Organizacja Turystyczna (POT). W kontrolowanym okresie z Urzędem nie były uzgadniane i nie był on informowany przez ww. podmioty o dotyczących województwa lubuskiego programach (planach) działań promocyjnych tych podmiotów.

W latach 2010-2014 (do 29.04.2014 r.) województwo lubuskie nie było objęte dokumentem o charakterze strategicznym. W dniu 30.04.2014 r. Rada Ministrów przyjęła *Strategię Rozwoju Polski Zachodniej do 2020 r.* (SRPZ, Strategia), określającą 3 cele szczegółowe: - integracja przestrzenna i funkcjonalna makroregionu, - budowa oferty gospodarczej makroregionu, - wzmocnienie potencjału naukowo badawczego makroregionu. Wśród kierunków interwencji przewidziano także działania promocyjne. W SRPZ zapisano, że w celu realizacji zasady wieloszczeblowego zarządzania rozwojem Polski Zachodniej podmioty odpowiedzialne za realizację Strategii (w tym

² W latach 2010-2015

³ Departament m. in. nadzoruje funkcjonowanie Biura Regionalnego Województwa Lubuskiego z siedzibą w Brukseli, prowadzi i koordynuje działania związane z współpracą województw Polski zachodniej i realizacji Strategii Rozwoju Polski Zachodniej.

⁴ Departament m. in. zajmuje się promocją gospodarczą województwa lubuskiego, planowaniem i organizacją oraz udziałem w misjach gospodarczych, aktywnym pozyskiwaniem inwestorów zagranicznych dla regionu, świadczeniem przedsiębiorcom i organizacjom zrzeszającym przedsiębiorców bezpłatnych usług o charakterze informacyjnym w zakresie prowadzenia działalności eksportowej i inwestycyjnej poza granicę kraju w ramach usługi „pro-eksport” poprzez Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE), świadczeniem przedsiębiorcom i organizacjom zrzeszającym przedsiębiorców bezpłatnych usług o charakterze informacyjnym w obszarze przyciągania do Polski inwestorów zagranicznych w ramach usługi „pro-biz”, obsługą inwestorów zainteresowanych podjęciem działalności gospodarczej w województwie, opiniowanie wniosków dotyczących utworzenia na terenie gmin podstrefy rozszerzającej obszar Specjalnej Strefy Ekonomicznej, udział merytoryczny w organizacji misji gospodarczych, prowadzeniem działalności i utrzymaniem Centrum Obsługi Inwestora (COI) w sieci regionalnych Centrów Obsługi Inwestora, kontynuacją zadań oraz współpracy województwa z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PALiIZ), utrzymanie regionalnej bazy terenów inwestycyjnych, w tym portalu www.coi-lubuskie.pl

zarządy województw) mogą podejmować wspólne działania, m. in. na rzecz promocji oferty gospodarczej i turystycznej makroregionu Polski Zachodniej.

Zapisy ww. SRPZ dotyczące realizowania wspólnych działań na rzecz promocji oferty gospodarczej i turystycznej makroregionu Polski Zachodniej nie zostały uwzględnione w planach promocji gospodarczej Urzędu oraz nie były koordynowane z innymi urzędami marszałkowskimi objętymi Strategią, tj. z urzędami marszałkowskimi województw: zachodniopomorskiego, wielkopolskiego, dolnośląskiego, opolskiego.

(dowód: akta kontroli, str. 36-42)

W wyjaśnieniach w sprawie Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji podał m.in., że

- Wydział Przedsiębiorczości stale monitoruje strony internetowe takich instytucji jak Ministerstwo Rozwoju, PAIIZ, PARP, i innych, celem rozważenia możliwości przyłączenia się bądź realizacji projektów centralnych. Przykładem współpracy może być umowa partnerska z PARP podpisana w lutym 2012 r. dotycząca projektu „Zwiększenie konkurencyjności regionów poprzez społeczną odpowiedzialność biznesu (CSR)”, w ramach którego Urząd brał udział w szkoleniach, wizytach studyjnych, współorganizował spotkania informacyjne z terenu województwa z zakresu CSR oraz wspierał projekt w działaniach informacyjno-prawnych;
- Kolejnym przykładem współpracy było włączenie się Urzędu do programu Promocji Polskiej Gospodarki, zapoczątkowanego w 2015 r. przez Ministerstwo Gospodarki;
- W zaplanowanych działaniach promocyjnych Urząd nie przewiduje ścisłej współpracy na zasadach umów partnerskich z innymi urzędami i instytucjami zaangażowanymi w Strategię Rozwoju Polski Zachodniej. Zdaniem Dyrektora wszystkie działania promocyjne wpisują się w zapisy tej Strategii, w szczególności cel 2 – budowa oferty gospodarczej regionu.

(dowód: akta kontroli, str. 612-613)

W strukturze Urzędu⁵ funkcjonuje Centrum Obsługi Inwestora⁶, do zadań którego należy m. in.: - tworzenie i bieżące aktualizowanie regionalnych ofert inwestycyjnych typu *greenfield*⁷ oraz *brownfield*⁸, a także ich udostępnianie, - wspólna z PAIIIZ⁹ obsługa inwestorów zagranicznych, zainteresowanych podjęciem działalności gospodarczej w województwie, w zakresie zbierania i przekazywania potrzebnych informacji, - przygotowanie i obsługa misji handlowo-inwestycyjnych do i z województwa, - przygotowanie informacji mających wpływ na promocję województwa lub klimat inwestycyjny regionu.

(dowód: akta kontroli, str. 21)

W 2010 r., w 2011 r. oraz do 15.02.2012 r. obowiązywała umowa partnerska zawarta 24.08.2004 r. pomiędzy Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych SA (PAIIIZ) a Województwem Lubuskim i Agencją Rozwoju Regionalnego SA z siedzibą w Zielonej Górze (wraz z aneksami). W umowie zapisano, że ww. strony zobowiązują się do współdziałania na rzecz promocji gospodarczej województwa lubuskiego, a czynności w tym zakresie będzie wykonywać Centrum Obsługi Inwestora (COI).

(dowód: akta kontroli, str. 32-35)

W umowie partnerskiej zawartej 16.02.2012 r. pomiędzy PAIIIZ a Województwem Lubuskim (umowa ta anulowała ww. umowę z 24.08.2004 r.) zapisano, że Województwo zobowiązuje się do współpracy z PAIIIZ w ramach promocji gospodarczej

⁵ w Departamencie Infrastruktury i Komunikacji, w Wydziale Przedsiębiorczości

⁶ Strona internetowa www.coi-lubuskie.pl

⁷ Inwestycje typu *greenfield* – forma bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Inwestycje *greenfield* podejmowane są przez firmy, które finansują utworzenie w kraju docelowym zupełnie nowej jednostki poprzez budowę obiektów, instalowanie urządzeń i uruchamianie działalności gospodarczej.

⁸ Inwestycje typu *brownfield* - rodzaj bezpośrednich inwestycji zagranicznych, realizowanych poprzez dzierżawę, bądź kupno budynków (często zdegradowanych) lub obiektów infrastruktury przemysłowej, którym nadaje się nowe funkcje.

⁹ Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych SA

województwa, obejmującej w szczególności obsługę inwestorów zagranicznych zainteresowanych inwestowaniem w województwie lubuskim. Ponadto umowa przewiduje, że: - czynności w ww. zakresie Województwo będzie wykonywać przy pomocy Centrum Obsługi Inwestora, tj. jednostki funkcjonującej w ramach Urzędu Marszałkowskiego, - Województwo zapewni zatrudnienie w COI minimum dwóch pracowników.

W kontrolowanym okresie w COI zatrudniona była jedna osoba – inspektor zatrudniony na stanowisku ds. obsługi inwestora.

(dowód: akta kontroli, str. 43-47, 63-66)

Odnosząc się do zatrudnienia w COI Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji wyjaśnił m.in., że w ramach umowy z Ministerstwem Gospodarki i Urzędzie utworzono COIiE, gdzie zatrudniono trzech pracowników. W tym samym czasie działające w ramach Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. COI przeszło pod auspicje Urzędu Marszałkowskiego.

(dowód: akta kontroli, str. 612)

Urząd uczestniczył w projekcie „Sieć Centrów Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE)” (środki z poddziałania 6.2.1 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka - PO IG, lata 2007-2013)¹⁰. I tak: W dniu 01.09.2011 r. pomiędzy Ministrem Gospodarki a Województwem Lubuskim zawarto porozumienie ramowe w sprawie funkcjonowania na terenie Województwa Lubuskiego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE). W porozumieniu zapisano, że: - w strukturze Urzędu tworzy się COIE, którego zadaniem jest świadczenie usługi informacyjnej w zakresie niezbędnym do planowania, organizowania i realizacji eksportu i/lub inwestycji z/do Polski, - realizacja zadania finansowana jest w 85% w formie płatności ze środków europejskich, oraz w 15% z budżetu krajowego w formie dotacji celowej, na każdy rok będą zawieranie w tym zakresie umowy wykonawcze, - okres obowiązywania; rozpoczęcie od 01.09.2011 r., zakończenie rzeczowe do 30.06.2015 r., zakończenie finansowe do 31.07.2015 r., okres obowiązywania porozumienia do 31.12.2020 r., - Minister udzieli Województwu w latach 2011-2015 dofinansowania na realizację zadania w wysokości 1.117.244 zł, z przeznaczeniem m. in. na wynagrodzenia ekspertów zatrudnionych w Województwie, tj. dwóch ekspertów do świadczenia usług pro-eksport¹¹ i jednego eksperta do świadczenia usług pro-biz¹².

(dowód: akta kontroli, str. 48-62)

Podczas kontroli NIK zatrudniano w Urzędzie (w COIE) trzech ekspertów, w tym dwóch na stanowiskach ds. usługi pro-eksport i jednego na stanowisku ds. usługi pro-biz.

(dowód: akta kontroli, str. 67-78)

Opisane powyżej porozumienie ramowe było zmieniane 5 aneksami, a realizowano je na podstawie 5 rocznych umów wykonawczych (zawieranych w latach 2011-2015) wraz z 2 aneksami. Wykonanie wydatków na realizację ww. zadania wynosiło 1.333.842,98 zł (Urząd terminowo dokonywał zwrotów niewykorzystanych w danym roku środków finansowych na rachunek Ministerstwa Gospodarki).

W sprawozdaniu z przebiegu rzeczowego i finansowego realizacji projektu (realizacja w latach 2011-2015, stan realizacji na 31.10.2015 r.) sporządzonym przez Urząd zapisano m. in., że: - wydatki kwalifikowalne poniesione na realizację poszczególnych działań wyniosły 1.333.842,98 zł, - COIE udzieliło w tym okresie przedsiębiorcom 1.843 usługi pro-eksport, a inwestorom zagranicznym 182 usługi pro-biz, - COIE

¹⁰ Urząd nie brał udziału i nie ponosił kosztów związanych z działaniem I.4 Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW).

¹¹ Usługa świadczona dla wszystkich przedsiębiorców i organizacji zraszających przedsiębiorców, mających siedzibę na terenie RP, a w przypadku osób fizycznych, posiadających miejsce zamieszkania na terenie RP.

¹² Usługa świadczona dla wszystkich inwestorów zagranicznych zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie RP.

zorganizowało w tym okresie 15 spotkań informacyjnych dla 354 przedsiębiorców (nazwy spotkań m. in.: - „Instrumenty wsparcie eksportu”, - „Wyjdź poza lubuskie – zostań liderem eksportu”, - „Zostań liderem eksportu”), - COIE zorganizowało w tym okresie 2 konferencje (w 2012 r. konferencję inaugurującą działalność lubuskiego COIE pn. „Eksport szansą rozwoju lubuskich przedsiębiorstw” dla 102 uczestników, oraz w 2015 r. konferencję pn. „Pozyskiwanie inwestorów a strategia rozwoju gminy” dla 82 uczestników), - COIE zorganizowała w tym okresie jedną misję przyjazdową do województwa (misja gospodarcza z USA w dniach 21-25.09.2015 r. w której wzięło udział 8 uczestników z USA i 40 z Polski), - eksperci COIE brali udział w tym okresie w 4 imprezach targowych, - zakupiono w tym okresie 3 analizy w zakresie przyciągania bezpośrednich inwestycji zagranicznych do województwa i analizy w zakresie potencjału eksportowego województwa, - nie wykonywano w tym okresie i nie wydawano broszur informacyjnych/folderów informacyjnych finansowanych w ramach projektu.

W latach 2011-2015 osiągnięto planowane wskaźniki rezultatu, tj. liczby udzielonych przedsiębiorcom przez COIE usług pro-eksport i liczby udzielonych inwestorom zagranicznym przez COIE usług pro-biz.

Zgodnie z załącznikami do umowy wykonawczej Urząd przekazywał za poszczególne lata (2011-2015) do Ministerstwa Gospodarki rozliczenia dofinansowania realizacji ww. zadania.

(dowód: akta kontroli, str. 79-88, 231-274)

Urząd dysponuje raportem z audytu, który był przeprowadzony w COIE w 2012 r. W podsumowaniu audytu wskazano 3 niezgodności funkcjonowania COIE dotyczące niewypełniania formularza – załącznika nr 5, braku rejestru aktów prawnych oraz prowadzenie zapisów w innej formie niż wymagana.

Jednocześnie w podsumowaniu zapisano, że: „(...) audytor zaobserwował wysoki profesjonalizm Ekspertów, co przejawia się w wielu inicjatywach własnych, między innymi w sposobie dokumentowania spraw, sposobie obsługi eksporterów i inwestorów”.

(dowód: akta kontroli, str. 275-284)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

2. Planowanie działań promocyjnych

Działania w zakresie promocji gospodarczej wyodrębnione były w latach 2010-2015, w 3 dokumentach strategicznych: - Lubuska Strategia Rozwoju Turystyki na lata 2006-2013, - Program Rozwoju Lubuskiej Turystyki na lata 2014-2020, - Program Rozwoju Lubuskiego Winiarstwa na lata 2012 -2022.

Począwszy od roku 2012 sporządzany był również roczny Plan Komunikacji i Promocji Województwa Lubuskiego, określający cele strategiczne (w 2012 r.: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna, Wysoka dostępność transportowa, Społeczna i terytorialna spójność regionu, Region efektywnie zarządzany). Plany na rok 2015 zawierał następujący wykaz przewidzianych zadań/wydarzeń: promocja turystyczna (7 zadań), kampanie branżowe (22 wydarzenia), pozostałe kampanie (24 wydarzenia), konkursy (17), promocja gospodarcza (5 zadań).

Planując i realizując zadania w zakresie promocji gospodarczej Urząd opierał się na wspomnianych wyżej dokumentach o charakterze strategicznym, przy czym w żadnym z nich promocja gospodarcza nie była głównym obszarem opracowania.

(dowód: akta kontroli, str. 6-11)

Sekretarz Województwa wyjaśniła w sprawie m.in., że w Urzędzie sporządzany jest roczny Plan Komunikacji i Promocji Województwa Lubuskiego, w którym ujęte są m.in. działania w zakresie promocji gospodarczej. Ponadto, zgodnie z Regulaminem Kontroli Zarządczej, dyrektorzy corocznie sporządzają plan pracy departamentu w perspektywie operacyjnej (krótkoterminowej) ustalając w nim cele strategiczne przeznaczone do realizacji w danym roku. Natomiast w perspektywie strategicznej (długoterminowej) cele i zadania strategiczne określa aktualna Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020.

W procesie przygotowywania koncepcji oraz dokumentacji projektowej w zakresie promocji gospodarczej województwa lubuskiego Urząd opiera się na wiedzy eksperckiej i opinii przedsiębiorców. W 2012 roku, w ramach budżetu COIE została przygotowana „Analiza potencjału eksportowego województwa lubuskiego” a w kolejnym roku 2013 „Analiza potencjału pozyskiwania bezpośrednich inwestycji zagranicznych do województwa lubuskiego” oraz w roku 2014 przez firmę Bluehill „Analiza handlu zagranicznego województwa lubuskiego (z uwzględnieniem kluczowych sektorów) w okresie 2010 – 2014”. Dodatkowo przy określaniu kierunków i branż Urząd współpracuje z Wydziałami Promocji Handlu i Inwestycji Ambasad RP i Konsulatów RP (WPHI), korzysta również z przygotowywanych przez nich krajowych i branżowych raportów, opracowań, analiz i biuletynów.

(dowód: akta kontroli, str. 317, 328-333, 613-619, 652-697)

Działania dotyczące promocji gospodarczej należały do zadań Wydziału Przedsiębiorczości (WP) w Departamencie Infrastruktury i Komunikacji. W szczególności w zakresie zadań Wydziału przewidziano m.in.:

- współdziałanie z rządowymi i pozarządowymi organizacjami gospodarczymi na rzecz wspierania i promocji małych i średnich przedsiębiorstw,
- współpraca z innymi podmiotami w zakresie aktywizowania rynku pracy oraz podejmowanie inicjatyw mających na celu aktywizację gospodarczą województwa,
- promocja gospodarcza województwa lubuskiego,
- aktywne pozyskiwanie inwestorów zagranicznych do regionu, promocja województwa lubuskiego na targach i misjach gospodarczych,
- współudział lub samodzielna organizacja konkursów promocyjnych województwa.

W strukturze Wydziału Promocji wyodrębniono dwa stanowiska ds. promocji gospodarczej, z czego obsadzone zostało jedno stanowisko.

Osobie zatrudnionej na stanowisku ds. promocji gospodarczej powierzono m.in.:

- realizację zleconych działań związanych z promocją gospodarczą i promocją eksportu województwa,
- inicjowanie i nawiązywanie kontaktów gospodarczych z instytucjami, organizacjami, izbami gospodarczymi za granicą,
- organizacja konferencji, targów i seminariów w celu gospodarczego promowania regionu,
- współdziałanie z organami administracji rządowej, samorządowej, przedstawicielami dyplomacji w kraju i za granicą w zakresie promocji gospodarczej na rzecz województwa.

(dowód: akta kontroli, str. 167, 172, 181-187)

W sytuacjach wymagających nawiązania współpracy z innymi departamentami, Wydział współpracował z właściwą komórką organizacyjną w Departamencie Rozwoju Regionalnego i Współpracy Zagranicznej oraz z Gabinetem Zarządu w zakresie uczestnictwa członków zarządu województwa w organizowanych wydarzeniach promocyjnych.

Zadania dotyczące promocji gospodarczej w zakresie turystyki wykonywał Departament Infrastruktury Społecznej. Ponadto Biuro Projektów Własnych zrealizowało projekt „Lubuskie aktywne i turystyczne” Działanie 5.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury

turystycznej i kulturowej, Priorytet V Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, który obejmuje następujące zadania związane z promocją województwa lubuskiego:

- budowa Lubuskiego Centrum Winiarstwa (LCW) w Zaborze,
- turystyczne oznakowanie drogowe województwa lubuskiego,
- promocja turystyczna województwa lubuskiego.

(dowód: akta kontroli, str. 328-329, 334-401)

Kierownik Wydziału Przedsiębiorczości wskazał w wyjaśnieniach na potrzebę skoordynowania polityki promocyjnej województwa, prowadzonej w pełnej symbiozie informacyjnej, co wpłynie na skuteczność promocji i zapewni korelację z działaniami urzędów centralnych, (Ministerstwo Rozwoju, PAIIZ, PARP i inne). Dodatkowo, Kierownik zauważył, że działania promocyjne powinny być także objęte pewnego rodzaju elastycznością, i możliwością szybkiego reagowania na bieżącą sytuację, na którą wpływają między innymi sytuacja geopolityczna, kierunki rozwoju rynków gospodarczych, nowe szanse rozwoju i partnerstw itp.

(dowód: akta kontroli, str. 507-508)

Realizując zadania z zakresu promocji gospodarczej województwa lubuskiego Urząd nie wykorzystywał imprez i wydarzeń promujących Polskę (takich jak Rok Chopinowski i Rok Paderewskiego, Prezydencja Polski w Radzie UE, rocznica wstąpienia Polski do UE). Jedynie Departament Infrastruktury Społecznej wskazał na wykorzystanie organizacji przez Polskę Euro 2012 przy promocji turystycznej regionu.

(dowód: akta kontroli, str. 324-325, 378-379)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Zdaniem NIK należałoby rozważyć, jako przykład dobrej praktyki, opracowanie wytycznych w zakresie promocji gospodarczej, uwzględniając charakterystykę poszczególnych departamentów, co pozwoliłoby na koordynację działań Urzędu w tym obszarze, uzyskanie możliwego efektu synergii, a ostatecznie pozytywnie wpłynąć na rozwój gospodarczy województwa lubuskiego.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

3. Realizacja zaplanowanych działań promocyjnych

3.1. W kontrolowanym okresie Urząd (WP) zorganizował łącznie 34 wydarzenia dotyczące promocji gospodarczej, z czego 13 (38%) współfinansowanych było ze środków unijnych. Do głównych przedsięwzięć promocyjnych zaliczyć należy udział w targach krajowych i międzynarodowych (Real Vienna, Expo Real Monachium, Tour Salon Poznań), misje gospodarcze (Skandynawia, Grecja, USA, Anglia, Polska – Rzeszów), współpraca Urzędu z PAI w zakresie działalności COIiE i COI, organizowanie kampanii promujących lubuskich przedsiębiorców i możliwości gospodarcze województwa lubuskiego, coroczny patronat Marszałka Województwa i współudział w organizacji konkursów wyłaniających liderów branżowych (Lubuski Lider Biznesu, Lubuski Mister Budowy).

(dowód: akta kontroli, str. 295-313)

O wydarzeniach dotyczących promocji gospodarczej Urząd (WP) informował zainteresowane podmioty m.in. za pośrednictwem stron internetowych: COIiE (coie.lubuskie.pl), wrotalubuskie.pl, coi-lubuskie.pl oraz na głównej stronie Urzędu lubuskie.pl. Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów wykorzystując własną bazę

przekazywało informacje bezpośrednio do przedsiębiorców. Ponadto Urząd przekazywał informacje o wydarzeniach promocyjnych do instytucji otoczenia biznesu i innych organizacji branżowych m.in. takich jak:

- Organizacja Pracodawców Ziemi Lubuskiej,
- Zachodnia Izba Przemysłowo Handlowa,
- Centrum Przedsiębiorczości i Transferu Technologii Uniwersytetu Zielonogórskiego,
- Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego,
- Lubuskie Trójiasto,
- Lubuski Park Przemysłowo-Technologiczny.

Rodzaj planowanych przedsięwzięć promocyjnych oraz kierunki działań opracowane były m.in. w oparciu o analizy potencjału gospodarczego województwa, zawierające m.in. szczegółową charakterystykę możliwości przedsiębiorców lubuskich, potencjalne atrakcyjne rynki zbytu oraz oceny województwa jako miejsca atrakcyjnego dla inwestycji zagranicznych.

W opinii Kierownika WP zainteresowanie wydarzeniami była zależna od grupy docelowej przedsiębiorców oraz zasięgu organizowanego przedsięwzięcia promocyjnego.

Organizując wydarzenia z zakresu promocji gospodarczej Urząd (WP) nie współpracował z innymi województwami. W latach 2010-2015 nie prowadzono również współpracy z podmiotami z rynku brazylijskiego, jednak zdaniem Kierownika WP nie można wykluczyć w latach 2017-2020 misji wyjazdowych na rynek południowoamerykański, gdyż coraz częściej przedsiębiorcy wskazują takie zapotrzebowanie.

(dowód: akta kontroli, str. 317-325, 505-506)

Przy organizacji zadań promocyjnych Urząd współpracował m.in. z:

- Ministerstwem Gospodarki przy realizacji projektu Sieć Centrów Obsługi Inwestorów i Eksporterów w zakresie pozyskiwania informacji nt. rynków zbytu i kontaktów z wydziałami promocji handlu i inwestycji (WPHI) na całym świecie,
- PAIZ przy realizacji Centrum Obsługi Inwestorów w zakresie pozyskiwania i obsługi potencjalnych inwestorów,
- WPHI w Atenach, Kopenhadze, Sztokholmie i Waszyngtonie przy realizacji misji gospodarczych,
- Polish-American Chamber of Commerce przy realizacji misji gospodarczej do USA.

Po zakończeniu każdej misji gospodarczej lub targach sporządzane były wśród uczestników ankiety oraz organizowane spotkania podsumowujące, informujące Urząd m.in. o ocenie wydarzenia oraz propozycjach przedsiębiorców. Analiza zrealizowanych działań promocyjnych przeprowadzana jest również przez WP w trakcie corocznego sprawozdania z działalności.

W ramach zleconej przez Urząd analizy *Potencjał inwestycyjny i eksportowy województwa lubuskiego* przeprowadzono badanie ankietowe dotyczące sposobów wspierania przedsiębiorczości wśród 400 firm oraz instytucji otoczenia biznesu. Wyniki badań ankietowych dostarczyły Urzędowi informacji w zakresie propozycji współpracy samorządu wojewódzkiego z lokalnymi przedsiębiorcami.

(dowód: akta kontroli, str. 477-504, 509-609, 614-645, 677-693)

Ponadto, jak wyjaśnił Kierownik WP Wydział prowadzi bieżącą korespondencję z przedsiębiorcami z terenu województwa lubuskiego i innych części świata, a także stałą współpracę z innymi podmiotami takimi jak instytucje otoczenia biznesu, Ministerstwo Gospodarki oraz WPHI. Na podkreślenie, zdaniem Kierownika, zasługują umowy z Lubuską Izbą Budownictwa i Zachodnią Izbą Przemysłowo-Handlową, z którymi Urząd współorganizuje konkursy branżowe.

(dowód: akta kontroli, str. 474-476, 646-649)

Odnosząc się do wpływu działań promocyjnych na gospodarkę regionu Sekretarz Województwa wykazała m.in., że:

1. Pracownicy COIE/COI opracowali do końca listopada 2015 roku 52 zapytania/projekty inwestycyjne głównie w obszarze projektów produkcyjnych (w roku bieżącym pojawiły się także projekty z dziedziny IT/ICT). Pod względem pochodzenia kapitału w przeważającej mierze byli to inwestorzy niemieccy, skandynawscy i włoscy. Około 10 % projektów z całości zakwalifikowało się na tzw. krótką listę, co zaowocowało wizytą inwestorów w regionie i rozpoczęciem negocjacji.

2. W efekcie prowadzonych działań w 2015 roku sprowadzono do województwa lubuskiego trzech duńskich inwestorów:

- Świebodzin: firma FurnMaster, spółka-córka koncernu Gabriel D.K., wiodącego europejskiego dostawcy tkanin meblowych. Po dwunastomiesięcznym okresie negocjacji inwestor zdecydował się na produkcję krzeseł biurowych, do marketów, hoteli, kin, sal konferencyjnych. Planowane nowe miejsca pracy: początkowa faza - zatrudnienie dla 60 osób, docelowo praca dla 250 pracowników;
- Nowa Sól: Lantmannen Unibake - koncern specjalizujący się w produkcji pieczywa, croissantów, fast foodów, bułek do hot dogów i ciastek, kojarzonego dziś głównie marką Schulstad (pieczywo). Planowane nowe miejsca pracy wstępnie dla 100, docelowo dla 300 pracowników;
- Strzelce Krajeńskie: Urząd wspomógł również w usadowieniu się duńskiej firmy Skomageriet, która założyła spółkę córkę pod nazwą Mover w Strzelcach Krajeńskich. W ramach prowadzonej działalności firma będzie produkować buty dla diabetyków. Planowane zatrudnienie to 30 osób. Firma zakupiła stary budynek po spółdzielni obuwniczej o powierzchni 1000 m². Start produkcji – jesień 2015 roku.

3. Obecnie prowadzone są negocjacje z kolejnymi potencjalnymi inwestorami. Na etapie podjęcia decyzji o wyborze lokalizacji jest inwestor niemiecki z branży samochodowej, zainteresowany budową zakładu produkcyjnego na terenie Lubuskiego Parku Przemysłowo-Technologicznego w Zielonej Górze/Nowym Kisielinie.

4. Korzystne efekty przynoszą też organizowane przez Urząd misje i wyjazdy studyjne z udziałem przedsiębiorców lubuskich. Pozytywnym przykładem jest Misja lubuskich przedsiębiorców do Miami na Camacol's Hemispheric Congress, gdzie firmy miały okazję zaprezentować swoją ofertę podmiotom pochodzącym z rynków USA oraz z Ameryki Łacińskiej w ramach spotkań B2B. Efektem tych rozmów jest sprzedaż lubuskich produktów na rynku amerykańskim; firma AJ Group nawiązała kontakt z amerykańską firmą, która chce wejść na rynek europejski i produkować swoje produkty, w siedzibie firmy AJ Group; firma SINUS Polska Sp. z o.o. została sprzedana światowemu koncernowi SBG HOLDING GMBH & CO. KG, z którym kontakt nawiązano właśnie podczas wyjazdu organizowanego przez UMWL. Wartością dodaną wyjazdów jest zawsze integracja środowiska lubuskich przedsiębiorców, jak również rozpoznanie możliwości kooperacji firm na rynku lubuskim w zakresie wspólnych zakupów, świadczenia wzajemnych usług, co może przynieść wymierny efekt w kolejnych latach.

5. Urząd uczestniczy również w procesie rozszerzania lub tworzenia nowych podstref Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej - przygotowuje opinie w sprawie rozszerzenia stref oraz uchwały Zarządu Województwa, niezbędne narzędzie dla gmin w procesie pozyskania inwestora (np. ostatnio pozyskany przez Gminę Gubin inwestor z Niemiec do podstrefy gubińskiej KS SSE) oraz dla firm, które umożliwiają im reinwestycję (Firma Johnson Control ze Świebodzina z wałbrzyskiej podstrefy SSE). Tylko w 2015 r. Urząd przygotował i zaopiniował rozszerzenie podstref specjalnych stref ekonomicznych dla: Gmin Małomice, Santok, Rzepin, Iłowa, Świebodzin, Zwierzyn, Lubrza, Nowa Sól, Gubin, Sulęcín, Żagań i Firmy Johnson Control (w sumie 12 podstref SSE). Rozszerzenie podstrefy Nowa Sól umożliwiło rozpoczęcie inwestycji

(budowy fabryki) ww. duńskiej firmy LANTMANNEN, jak również budowę fabryki przez spółkę Karton-Pak.

6. Urząd każdego roku nominuje lubuskie przedsiębiorstwa do wielu nagród w prestiżowych konkursach krajowych takich jak: Nagroda Polskiej Rady Biznesu, Nagroda Gospodarcza Prezydenta RP, Rzetelni w Biznesie i wiele innych. Zdobyte wyróżnienia na arenie ogólnopolskiej skutkuje podniesieniem prestiżu firmy i wzrostem zaufania społecznego a zwłaszcza zwiększeniem liczby kontrahentów i obrotów firmy. Wzorcowym przykładem jest tutaj Zakład Utylizacji Odpadów w Gorzowie Wielkopolskim (ZUO), który po wyróżnieniu Prezydenta RP w kategorii Zielona Gospodarka, stwierdził wzrost zainteresowania swoimi produktami i usługami w tym na rzecz Gorzowskiego Ośrodka Technologicznego GOT PNP, którego ZUO jest udziałowcem.

(dowód: akta kontroli, str. 328-333, 420-471)

3.2. Poza wymienionymi wyżej działaniami z zakresu promocji gospodarczej Departament Rozwoju Regionalnego i Współpracy Zagranicznej wykazał udział lub realizację przez Biuro Regionalne Województwa Lubuskiego w Brukseli w 23 spotkaniach, których przedmiot nawiązywał do tematyki przedsiębiorczości, gospodarki lub turystyki. Efektem działań Biura Regionalnego było m.in. wymiana doświadczeń, prowadzenie działań informacyjnych oraz zdobywanie wiedzy w poszczególnych obszarach, których dotyczyły spotkania. We własnym zakresie Departament Rozwoju Regionalnego i Współpracy Zagranicznej uczestniczył lub był organizatorem 40 wydarzeń (wizyty studyjne, fora, spotkania robocze, wystawy, delegacje, targi, itp.) nawiązujących do tematyki gospodarczej lub turystycznej.

(dowód: akta kontroli, str. 380-394)

Departament Infrastruktury Społecznej wykazał realizację 71 przedsięwzięć z zakresu promocji turystycznej regionu (targi, kampanie promocyjne, jarmarki, wystawy, study-tour, festiwale). Założonym celem w przypadku tych wydarzeń była realizacja zadania lub udział w wydarzeniu.

Dla promocji turystycznej regionu najistotniejsze były rynki polski i niemiecki oraz obecność na wydarzeniach turystycznych w Brukseli, jako „stolicy Europy”. Przy realizacji zadań promocji turystycznej Urząd współpracował z Polską Organizacją Turystyczną, Izłą Przemysłowo-Handlową w Berlinie (IHK), lokalnie z Lubuską Organizacją Turystyczną LOTUR, a także w ramach porozumienia z 4 innymi województwami¹³ (w ramach promocji Międzynarodowej Drogi Wodnej E70) oraz z lokalnymi przedsiębiorcami z branży turystycznej i samorządami.

(dowód: akta kontroli, str. 369-379)

Biuro Projektów Własnych zrealizowało w latach 2014-2015 4 projekty o charakterze promocji województwa i promocji turystycznej (m.in. budowa Lubuskiego Centrum Winiarstwa oraz oznakowanie turystyczne województwa lubuskiego). Założonym celem w przypadku tych zadań było zwiększenie liczby osób odwiedzających województwo.

(dowód: akta kontroli, str. 352-362)

Departament Rolnictwa, Środowiska i Rozwoju Wsi realizował zadania promujące produkty tradycyjne i lokalne, wytwarzane na terenie województwa lubuskiego, poprzez udział w targach krajowych i międzynarodowych (17 wydarzeń). Departament uwzględniał uwagi wytwórców, w wyniku czego m.in. zwiększono powierzchnię wystawienniczą na targach Polagra Food i ujednolicono ubiór uczestników reprezentujących województwo lubuskie. Poza rynkiem polskim Departament koncentruje swoje działania na rynku niemieckim m.in. ze względu na dotychczasową współpracę i na odległość (istotne dla małych producentów).

¹³ Warmińsko-Mazurskie, Kujawsko-Pomorskie, Wielkopolskie i Pomorskie.

Promując produkty regionalne Departament współpracuje m.in. z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Polską Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego, Związkiem Województw RP (Komisja ds. Żywności), województwem zachodniopomorskim, lokalnymi grupami rybackimi, kołami gospodyń wiejskich.

(dowód: akta kontroli, str. 337-348)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

4. Wydatkowanie środków finansowych na działania promocyjne

Realizujący zadania z zakresu promocji gospodarczej Wydział Przedsiębiorczości wydatkował na działalność promocyjną w latach 2010-2015 kwotę 5.179,4 tys. zł. Wydatkowanie środków finansowych w poszczególnych latach kształtowało się następująco:

- w 2010 r. wydatkowano 1.700,8 tys. zł, co stanowiło 100% planu, wydatki współfinansowane ze środków unijnych wyniosły 1.291,6 tys. zł (76% wydatków);
- w 2011 r. wydatkowano 799,4 tys. zł (89,3% planu), w tym wydatki współfinansowane ze środków unijnych - 555,7 tys. zł (69,5%);
- w 2012 r. wydatkowano 459,2 tys. zł (77,1% planu), w tym wydatki współfinansowane ze środków unijnych - 409,4 tys. zł (89,2%);
- w 2013 r. wydatkowano 422,8 tys. zł (91,2% planu), w tym wydatki współfinansowane ze środków - 393 tys. zł (93%);
- w 2014 r. wydatkowano 1.028,2 tys. zł (84,8 % planu), w tym wydatki współfinansowane ze środków unijnych – 979,9 tys. zł (95,3%);
- w 2015 r. wydatkowano 849,7 tys. zł (98,4% planu), w tym wydatki współfinansowane ze środków unijnych – 771,9 tys. zł (90,8%).

Niezrealizowanie planu w roku 2011, 2012 i 2014 (wydatkowanie środków w kwocie mniejszej niż planowana) spowodowane było uzyskaniem niższych cen zakupu towarów i świadczonych usług w wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych.

(dowód: akta kontroli, str. 295-313)

W złożonych w sprawie wyjaśnieniach kierownik Wydziału Przedsiębiorczości podał, że wydatkowane środki finansowe pozwalały na pełną realizację zaplanowanych przez Wydział Przedsiębiorczości zadań w zakresie promocji gospodarczej. Działania promocyjne planowane były w oparciu o założenia budżetu i przeprowadzone badania rynku.

(dowód: akta kontroli, str. 314-315)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

5. Realizowanie zadań przez biura zagraniczne (przedstawicielstwa) Województwa Lubuskiego

W okresie objętym kontrolą funkcjonowało jedno biuro zagraniczne Województwa Lubuskiego za granicą, tj. Biuro Regionalne Województwa Lubuskiego w Brukseli (Biuro)¹⁴ utworzone w czerwcu 2005 r.¹⁵. Biuro wchodzi w skład Departamentu Rozwoju

¹⁴ Nie funkcjonowały w tym czasie inne biura zagraniczne ani przedstawicielstwa Województwa Lubuskiego – żadnych innych poza ww. biur zagranicznych ani przedstawicielstw Województwa Lubuskiego nie tworzone i nie likwidowano w okresie objętym kontrolą.

Regionalnego i Współpracy Zagranicznej Urzędu. Nadzór nad Biurem sprawuje Wydział Współpracy Międzynarodowej ww. Departamentu.

W planach finansowych opracowywanych na lata 2010-2015 nie wyszczególniono (nie planowano) wydatków Biura przeznaczonych na promocję (plany ww. obejmowały wyłącznie koszty utrzymania Biura). W ww. latach Biuro nie wykazywało żadnych wydatków na promocję.

Biuro działa na podstawie następujących dokumentów: - Uchwała Sejmiku Województwa Lubuskiego Nr XXX/216/2005 z dnia 23.05.2005 r. w sprawie utworzenia regionalnego przedstawicielstwa Województwa Lubuskiego w Brukseli, - „Priorytety współpracy zagranicznej Województwa Lubuskiego” – dokument przyjęty uchwałą Nr LII/525/2010 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 14.06.2010 r., - Zarządzenie Nr 2/2015 Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego i Współpracy Zagranicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze z dnia 14.09.2015 r. w sprawie podziału zadań i kompetencji oraz organizacji pracy i funkcjonowania Departamentu Rozwoju Regionalnego i Współpracy Zagranicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze, - Regulamin organizacyjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, - Plany pracy Departamentu Rozwoju Regionalnego i Współpracy Zagranicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze, - Opis stanowiska pracy – stanowisko (inspektor) ds. informacji i współpracy z instytucjami unijnymi (do zakresu czynności ww. pracownika należy m. in. organizowanie wydarzeń promocyjnych Województwa Lubuskiego w Brukseli, organizowanie spotkań informacyjnych i prezentacji regionu dla podmiotów gospodarczych zainteresowanych współpracą gospodarczą z Województwem Lubuskim).

W latach 2010-2015 (do czasu kontroli NIK) nie opracowywano i nie obowiązywały regulaminy organizacyjne Biura. W Urzędzie Marszałkowskim nie sporządza się regulaminów dla jednostek poniżej departamentu – wydziałów (Biuro wchodzi w skład Wydziału Współpracy Międzynarodowej i samo nie jest formalną jednostką organizacyjną). Dla Biura nie opracowywano odrębnie wytycznych do planowania zadań i rocznych planów pracy, plany takie sporządza się dla całego Departamentu. Odpowiednio Biuro nie sporządzało w latach 2010-2014 odrębnych sprawozdań z działalności - sprawozdania z działalności Biura stanowiły corocznie (za lata 2010-2014) część „Sprawozdania z realizacji priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Lubuskiego” przygotowywanego przez Departament Współpracy Zagranicznej i Informacji Europejskiej (za lata 2010 i 2011), - Departament Rozwoju Regionalnego i Współpracy Zagranicznej (za 2012 r.), - Departament Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej (za lata 2013 i 2014). I tak:

W części sprawozdania ww. Departamentu za 2010 r. wymieniono działania Biura i Europejskiego Punktu Informacyjnego Europe Direct (Europe Direct) wyszczególniając 21 przedsięwzięć, w tym 16 działań Biura i 5 działań Europe Direct. Spośród działań Biura wyszczególniono m. in. współpracę z BEPOLUX (Belgijsko-Luksembursko-Polską Izba Przemysłowo-Handlową) i Wydziałem Promocji i Handlu Ambasady Polskiej w Królestwie Belgii, obejmującą np. wizyty w Królestwie Belgii delegacji z Urzędu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego w celu poszukiwania inwestorów dla 3 miejskich projektów, możliwość organizacji promocji Województwa Lubuskiego wśród przedsiębiorców belgijskich i luksemburskich.

W części sprawozdania ww. Departamentu za 2011 r. wymieniono działania Biura w formie opisowej. Spośród działań Biura wyszczególniono m. in. udział Biura

¹⁵ Pod nazwą Biuro Informacyjne Województwa Lubuskiego z siedzibą w Brukseli, zmiana nazwy na Biuro Regionalne Województwa Lubuskiego z siedzibą w Brukseli nastąpiła 07.04.2009 r.

w konferencji na temat włączenia i udziału Województwa Lubuskiego w panelu „E” na temat marek regionalnych (marka „Lubuskie warte zachodu”).

W części sprawozdania ww. Departamentu za 2012 r. wymieniono działania Biura w formie opisowej wg dat (wyszczególniając 7 pozycji – działania prowadzone w okresie od 24.01.2012 r. do 7-8.12.2012 r.). Spośród działań Biura wyszczególniono m. in. warsztaty przeprowadzone w dniu 24.05.2012 r. dla przedstawicieli regionów, biznesu, środowisk akademickich i badawczych oraz środowisk naukowych.

W części sprawozdania ww. Departamentu za 2013 r. wymieniono działania Biura wyszczególniając 7 przedsięwzięć. Spośród działań Biura wyszczególniono m. in. udział 04.05.2013 r. w Open Doors Day (Dniu Otwartych Drzwi) w instytucjach europejskich, na których Biuro przedstawiło zwiedzającym gościom (mieszkańcom Brukseli, Królestwa Belgii, z Europy i świata) atuty lubuskiej gospodarki.

W części sprawozdania ww. Departamentu za 2014 r. wymieniono działania Biura wyszczególniając 7 działań głównych i działania pozostałe. Spośród działań głównych Biura wyszczególniono m. in. 12 Europejski Tydzień Miast i Regionów Open Days 2014 „Jakie są najskuteczniejsze sposoby wspierania przedsiębiorczości. Perspektywa lokalna i regionalna” – warsztaty w dniu 08.10.2014 r. Wyszczególniono również udział Biura (razem z innymi biurami regionalnymi, Stałym Przedstawicielstwem RP przy UE, Ambasadą RP w Królestwie Belgii) w wydarzeniu „Together we are ...” – 10 lat członkostwa Polski w Unii Europejskiej – 17.05.2014 r., które zbiegło się z wydarzeniem Open Doors Day (imprezą przyciągającą corocznie kilkanaście tysięcy zwiedzających). Biuro zaprezentowało Województwo Lubuskie w dziedzinie innowacje i turystyka (lubuską przestrzeń odwiedził m. in. Günter Verheugen, były Komisarz ds. Rozszerzenia UE).

Departamenty ww. oraz obecny Departament Rozwoju Regionalnego i Współpracy Zagranicznej nie sporządzały w latach 2010-2015 (do 19.11.2015 r.) opinii o pracy Biura. Ocenie podlegał pracownik prowadzący Biuro, która to ocena sporządzana była przez nadzorującego pracę Biura Kierownika Wydziału Współpracy Międzynarodowej ww. Departamentu. Wykonywanie obowiązków oceniono każdorazowo na poziomie bardzo dobrym.

Zadania Biura koncentrują się na informacji i edukacji o działaniach instytucji UE, w takich tematach jak polityka spójności, innowacyjność, współpraca transgraniczna, a nie na promocji. Biuro nie opracowywało planów przedsięwzięć promocyjnych na poszczególne lata objęte kontrolą NIK (2010-2015), w związku z tym nie uzgadniano takich planów z Wydziałem Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Brukseli, z Ośrodkiem Polskiej Informacji Turystycznej w Brukseli (wcześniej był to Polski Ośrodek Informacji Turystycznej w Brukseli).

W Biurze (formalnie w Wydziale Współpracy Międzynarodowej) w latach 2010-2015 (do 19.11.2015 r.) zatrudniona była jedna osoba – inspektor ds. informacji i współpracy z instytucjami unijnymi. Od 2014 r. w działaniach Biura czasowo (w różnych okresach) wspierają ją uczestnicy projektu realizowanego przez Biuro w ramach unijnego programu „Młodzież w działaniu” – „YBB REGIONS - Youth and Brussels Based”.

W latach 2010-2015 (do 19.11.2015 r.) przy organizacji przedsięwzięć Biuro współpracowało m. in. z innymi przedstawicielstwami regionalnymi w Brukseli, partnerami Województwa Lubuskiego, instytucjami unijnymi oraz Stałym Przedstawicielstwem RP w Brukseli. Dla Biura nie były określane na lata 2010-2015 cele działalności w zakresie działalności promocyjnej (pożądane rezultaty działań) oraz mierniki ich osiągnięcia, nie badano również w żadnej formie działalności promocyjnej Biura.

Kwoty wydatków poniesionych na Biuro w poszczególnych latach objętych kontrolą obejmowały koszty utrzymania Biura (nie planowano i nie wydatkowano środków finansowych na promocję) i wynosiły one: - w 2010 r. plan 204.982 zł, wykonanie 196.659,94 zł (95%), - w 2011 r. odpowiednio 204.982 zł i 192.056,10 zł (94%), - w 2012 r. odpowiednio 174.902 zł i 171.157,13 zł (98%), - w 2013 r. odpowiednio 181.697 zł i 176.284,45 zł (97%), - w 2014 r. odpowiednio 193.565 zł i 192.803,03 zł (100%),
- w 2015 r. (do 06.11.2015 r.) odpowiednio 247.898 zł i 184.930,71 zł (75%).

W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze brak jest dokumentów, w których opisano by i oceniono wpływ działalności Biura na gospodarkę Województwa Lubuskiego, regionu północno-zachodniego Polski (województw lubuskiego, zachodniopomorskiego, wielkopolskiego), w tym na rozwój eksportu i inwestycji za granicą oraz zwiększenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Województwa Lubuskiego (regionu północno-zachodniego kraju).
(dowód: akta kontroli, str. 89-164)

Nadzorująca pracę Biura Kierownik Wydziału Współpracy Międzynarodowej w Departamencie Rozwoju Regionalnego i Współpracy Zagranicznej wyjaśniła w sprawie m.in., że od czasu oddelegowania pracownika do Biura w Brukseli pracownik jest w stałym kontakcie z przełożonymi (Dyrektor Departamentu, Kierownik Wydziału i współpracownicy Wydziału). Osoby nadzorujące pracę Biura są na bieżąco informowane o planowanych działaniach i bieżącej pracy. Pracownik każdorazowo informuje o udziale w spotkaniach poza Biurem, nawet kilkakrotnie w ciągu tygodnia (w zależności od potrzeb).

Podtrzymuję swoją ocenę pracy pracownika prowadzącego Biuro, przedstawioną m.in. w kryterium nr 5 – planowanie i organizowanie pracy. Pracownik poza prawidłowym planowaniem i prowadzeniem Biura wykazuje się aktywnością i zaangażowaniem w rozwijanie współpracy z innymi przedstawicielstwami innych regionów europejskich (przykładowo realizacja projektu YBB realizowanego z trzema innymi regionami – wymiana młodzieży i staże w przedstawicielstwach). Uczestnictwo pracownika w różnego rodzaju wydarzeniach jest poprzedzone przekazaniem informacji i akceptacją przełożonego.

(dowód: akta kontroli, str. 698)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Mając na uwadze potencjał eksportowy lokalnych przedsiębiorców oraz prowadzone przez województwo i poszczególne gminy działania w celu stworzenia atrakcyjnych warunków dla inwestorów zagranicznych, NIK zwraca uwagę na zasadność jeszcze większego wykorzystania potencjału Biura w Brukseli do promocji gospodarczej województwa i kraju, a także uwzględniając cele kontroli zarządczej, wprowadzenia mierników pozwalających na ocenę skuteczności i efektywności podejmowanych działań.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

6. Działania Urzędu mające na celu realizowanie w Województwie Lubuskim bezpośrednich inwestycji zagranicznych

W strukturze Gabinetu Zarządu Urzędu funkcjonuje Biuro Promocji Województwa do zadań którego należy m. in. prowadzenie witryny internetowej województwa lubuskiego.

Na stronie internetowej Urzędu (www.lubuskie.pl) - *Promocja Województwa Lubuskiego* zamieszczono 5 zakładek¹⁶. W zakładce *Materiały promocyjne* (materiały promocyjne do pobrania) zamieszczono m. in. link do prezentacji gospodarczej Województwa Lubuskiego. Link ten nie funkcjonował, tj. nie można było otworzyć i pobrać materiałów promocyjnych dotyczących promocji gospodarczej Województwa Lubuskiego¹⁷. W trakcie kontroli NIK dokonano aktywacji linku, który umożliwiał obejrzenie krótkiego filmu „Zainwestuj w lubuskie”. Ponadto do materiałów dotyczących promocji gospodarczej dodano zakładki: Potencjał gospodarczy – Białoruś, Tereny inwestycyjne, Lubuskie wrota inwestycji (wersja angielska i chińska), Potencjał gospodarczy – Skandynawia, oraz Katalog Lubuskich Firm zawierający prezentację w języku polskim i angielskim wybranych firm z terenu województwa lubuskiego, z podziałem na branże.

Na ww. stronie internetowej Urzędu – „Dla biznesu” zamieszczono ponadto 4 zakładki: - Biznes Lubuski (zakładka odsyłała do strony www.bizneslubuski.pl), - Zamówienia Publiczne (zakładka odsyłała do strony Biuletynu Informacji Publicznej [BIP] Urzędu), - Invest in Lubuskie Centrum Obsługi Inwestora (zakładka odsyłała do strony www.coi-lubuskie.pl), - Nieruchomości na sprzedaż (zakładka odsyłała do strony BIP Urzędu). Strona www.coi-lubuskie.pl była prowadzona w 3 językach (polskim, angielskim, niemieckim) i zawierała m. in. bazę ofert inwestycyjnych (internetową mapę terenów inwestycyjnych Województwa Lubuskiego).

(dowód: akta kontroli, str. 12-20, 189-212)

Główny specjalista z Biura Promocji Województwa odpowiedzialny m.in. za tworzenie i modernizację zakładek strony internetowej Urzędu wyjaśnił, że: (...) link do prezentacji gospodarczej województwa lubuskiego nie funkcjonował przez okres około 3 miesięcy, tj. od września 2015 r. do czasu kontroli NIK (do listopada 2015 r.) z uwagi na ataki hakerskie na ww. stronę internetową (próby nieautoryzowanych dostępów i modyfikacji plików źródłowych tej strony). We wrześniu 2015 r. można było otworzyć prezentację gospodarczą woj. lubuskiego, jednak była ona z 2009 r. (w załączeniu do protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień załączam ww. prezentację). Dostęp do prezentacji wyłączono ze względu na lokalizację plików w potencjalnie zagrożonym folderze. Podczas kontroli NIK dokonałem aktywacji linku do prezentacji gospodarczej Województwa Lubuskiego i tam można zapoznać się z taką prezentacją, jednak jest ona umieszczona pod bezpiecznym adresem i w innej formie. Ponadto podczas kontroli NIK dodałem m. in. zakładkę „Katalog lubuskich firm”. Dodaję, że obecnie trwają prace nad nową stroną internetową województwa lubuskiego, na której będą zamieszczone m. in. bardziej szczegółowe informacje dotyczące promocji gospodarczej województwa lubuskiego, w tym projektowana zakładka Gospodarka (oceniam, że strona ta zostanie uruchomiona od lutego 2016 r.). Strona ta będzie bardziej przejrzysta i intuicyjna. Zostanie też szczegółowo przypisana odpowiedzialność za umieszczanie i aktualizowanie zamieszczanych tam danych i informacji.

(dowód: akta kontroli, str. 12-20, 189-220)

Urząd wydawał broszury informacyjne dla inwestorów, w tym broszurę *Inwestuj w Lubuskiem* (wydaną również w języku angielskim – *Invest in Lubuskie*, i chińskim – *Lubuskie, wrota dla chińskich inwestycji*), w której przedstawiono branże przemysłu, szkoły wyższe oraz parki i centra badawcze, wyszczególniono firmy, które już zainwestowały w województwie, zaprezentowano tereny inwestycyjne zlokalizowane w Województwie Lubuskim, w tym tereny inwestycyjne 2 Specjalnych Stref Ekonomicznych (SSE): - Kostrzyńsko-Słubickiej SSE, - Wałbrzyskiej SSE.

W 2014 r. Urząd wydał ósmą edycję informatora – *Oferty terenów inwestycyjnych Województwa Lubuskiego* (w języku polskim i angielskim), zawierającą m. in. oferty

¹⁶ - Markowe Lubuskie, - Marka Lubuskie w innych językach, - Księga Znaku Marki Lubuskie, - Materiały promocyjne, - Wydział.

¹⁷ Komunikat o błędzie 404 Not Found.

terenów inwestycyjnych z 53 gmin województwa (od jednej oferty terenu inwestycyjnego na terenie danej gminy do pięciu ofert inwestycyjnych na terenie danej gminy), zawierające w szczególności dla każdej z ww. gmin opisy działek (mapy, plany), oraz zachęty dla potencjalnych inwestorów - charakterystyki działek, połączeń transportowych, infrastruktury technicznej. W informatorze wyszczególniono także inwestycje zagraniczne zrealizowane w województwie (wg gmin i branż).

(dowód: akta kontroli, str. 22-31)

W ramach współpracy Urzędu z jednostkami samorządu terytorialnego w latach 2013-2015 COI podejmowało następujące działania mające na celu realizowanie w Województwie Lubuskim bezpośrednich inwestycji zagranicznych:

- w 2013 r. zorganizowano: - seminarium dla jst pt. „Rozwój gospodarczy poprzez inwestycje w OZE. Potencjał inwestycyjny Województwa Lubuskiego w zakresie energii odnawialnych”, - audyty gminnych terenów inwestycyjnych, - wizytę studyjną dla przedstawicieli jst oraz klastrów do Doliny Lotniczej w Rzeszowie,
 - w 2014 r. zorganizowano: - konkurs „Grunt na medal” na najlepszy gminny grunt inwestycyjny, - audyty gminnych terenów inwestycyjnych, - kompleksową organizację wizyt z inwestorami zagranicznymi,
 - w 2015 r. zorganizowano: - konferencję dla przedstawicieli jst pn. „Pozyskiwanie inwestorów, a strategia rozwoju Gminy”, - kompleksową organizację wizyt z inwestorami zagranicznymi, - audyty gminnych terenów inwestycyjnych.
- Prowadzono także współpracę ze Zrzeszeniem Gmin Województwa Lubuskiego.

(dowód: akta kontroli, str. 228-230)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁸ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹⁸ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 17 lutego 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Kontroler
Oskar Zadrejko
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Zbysław Dobrowolski

.....
podpis

.....
podpis